

Kristianstads
kommun

Barn- och utbildningsförvaltningen

Plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier

Färlövs skola

Planen gäller för läsåret	2025/2026
Planen har reviderats (datum)	2025-06-17
Ansvarig för planen	Nadja Pilbäck
Barn och elever har varit delaktiga genom	Klassråd och elevråd

Främja, förebygg, upptäck och åtgärda

Planen visar skolans arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Planen omfattar även aktiva insatser för att verka för elevers lika rättigheter och åtgärder för att motverka diskriminering.

Planen bygger på:

- Skollagens kapitel 6
- Diskrimineringslagens kapitel 3
- Barnkonventionen

Alla barn och elever har rätt att vara sig själva och bli behandlade med respekt. Arbetet för likabehandling är en del av förskolan och skolans värdegrundsarbete som handlar om att aktivt främja alla barn och elevers lika rättigheter och möjligheter - oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

1. Lagstiftningen

Skolans arbete mot kränkande behandling regleras i 6 kap. **Skollagen**. I detta kapitel finns regler om aktiva åtgärder mot kränkande behandling. Varje skola ska bedriva ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Förebyggande åtgärder ska genomföras och en plan ska upprättas årligen för att förhindra kränkande behandling. Vidare fastställs skyldigheten att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling.

I 3 kap. **Diskrimineringslagen** finns regler om aktiva åtgärder mot diskriminering.

Skolan har en skyldighet att aktivt arbeta med åtgärder riktade mot de sju diskrimineringsgrunderna. Diskrimineringsgrunderna är kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Skyldigheten omfattar även att ha riktlinjer och rutiner för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier.

Arbetet med aktiva åtgärder innebär att arbeta förebyggande och främjande genom ett fortlöpande arbete i fyra steg, undersöka, analysera, åtgärda samt utvärdera och följa upp. I detta arbete ingår även att ta fram riktlinjer och rutiner mot trakasserier.

Rektors skyldighet att anmäla kränkningar till huvudmannen är direkt kopplad till huvudmannens skyldighet att skyndsamt utreda vad som hänt. Därför måste även rektorn göra sin anmälan till huvudmannen skyndsamt. Ett exempel på vad Skolinspektionen i ett beslut inte tyckt är tillräckligt skyndsamt är en månad. I det enskilda fallet hade en skola ett arbetsätt och en rutin som gjorde att det gick upp till en månad innan de anmälde kränkande behandling till huvudmannen. Det var inte tillräckligt skyndsamt i skollagens mening, menade Skolinspektionen.

Om huvudmannens utredning om kränkande behandling leder till att man vidtar åtgärder mot en enskild person räknas det som myndighetsutövning. Då har eleven och vårdnadshavaren rätt att få ta del av information i ärendet, till exempel dokumentation om uppgifter och beslut och motivering av beslut. I 29 kapitlet 10 § skollagen finns det hänvisningar till alla de rättigheter man har i samband med myndighetsutövning i skolan.

En löpande dokumentation ska göras av det arbete som bedrivs på grupp- och organisationsnivå. Av dokumentationen ska det framgå om det avser diskriminering, trakasseri eller kränkning. I Metodboken anges hur och var dokumentationen skall göras.

Personalen i skolan har också en viktig roll i att upptäcka när barn far illa eller när det finns risk för det. Enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen har alla förskolor och skolor, inklusive var och en av de anställda i verksamheten, en skyldighet att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa. Den som omfattas av anmälningsskyldigheten har också en skyldighet att lämna alla uppgifter som kan vara av betydelse för utredningen av ett barns behov av skydd och stöd.

2. Plan mot kränkningar, diskriminering och trakasserier

Målsättningen med planen är att

- främja allas lika rättigheter
- vara ett konkret verktyg i arbetet för att förebygga och motverka diskrimineringar, trakasserier och kränkande behandling

Inom barn- och utbildningsförvaltningen i Kristianstad ska varje verksamhet årligen upprätta en plan. Planen ska finnas tillgänglig på förskolans eller skolans hemsida.

3. Definitioner

Kränkning

Ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker elevers värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykiska och/eller ske via sociala medier. Begreppet "kränkande behandling" tolkas brett och omfattar alltifrån fysiska kränkningar som slag och sparkar, verbala kränkningar som skällsord, tillmälen och nedlåtande kommentarer till mer subtila psykiska eller sociala kränkningar som utfrysning och andra former av medveten uteslutning. De exempel som ges här är inte uttömmande och kränkningar kan förekomma i många andra former.

Det är eleven som upplever sig vara utsatt för kränkande behandling som avgör vad som är oönskat. För att det ska vara fråga om kränkande behandling enligt lagen måste kränkningen vara märkbar och tydlig. Den som kränker någon måste också förstå att uppträdandet upplevs som kränkande. I många situationer är det uppenbart att ett beteende är kränkande, men om det inte är det så måste eleven klargöra för den som kränker att beteendet är ovälkommet. Eleven kan också ta hjälp av personalen i verksamheten. Vad som är kränkande behandling måste avgöras i varje enskilt fall. Det är viktigt att komma ihåg att yngre barn inte alltid kan förmedla sina känslor på samma sätt som äldre barn och vuxna.

Diskriminering

En förenklad beskrivning av diskriminering enligt diskrimineringslagen är att någon missgynnas eller kränks, och detta har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Diskriminering kan vara direkt eller indirekt. Även bristande tillgänglighet, trakasserier, sexuella trakasserier och instruktioner att diskriminera är former av diskriminering.

Trakasserier

Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och som har samband med en eller flera av de sju diskrimineringsgrunderna. Det kan handla om kommentarer, gester eller utfrysning.

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Förutom kommentarer och ord kan det vara att någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

4. Organisatorisk ansvarsfördelning

Enligt 1 kap. 5 § skollagen ska var och en som verkar inom utbildningen främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Huvudmannen

Ansvar för personalen

Ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i 6 kap. skollagen, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget. (6 kap. 5 § skollagen)

Målinriktat arbete

Se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

Skyldighet att förebygga och förhindra kränkande behandling

Se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling.

Plan mot kränkande behandling

Se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever.

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 6-10 §§ skollagen).

Skolchef

Skyndsamt anmäla till huvudmannen

Skyndsamt anmäla till huvudmannen, Barn- och utbildningsnämnden, via it-systemet Drafit vid kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen i samband med verksamheten.

Skyldigheten att anmäla gäller alla händelser som kan vara kränkande behandling, trakasserier som sexuella trakasserier. Skolchefen ska inte göra någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan hen gör anmälan.

Följa upp anmälningar

Ansvarar för att skyndsamt följa upp av rektor anmälda fall av kränkningar, diskriminering och trakasserier.

Rektor

Skyndsamt anmäla till skolchefen

Skyndsamt anmäla till skolchefen, via blankett i Metodboken vid kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen i samband med verksamheten.

Skyldigheten att anmäla gäller alla händelser som kan vara kränkande behandling, trakasserier som sexuella trakasserier. Rektor ska inte göra någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan hen gör anmälan.

Upprätta plan mot diskriminering och kränkande behandling

Ansvarar för att plan mot diskriminering och kränkande behandling upprättas varje år, att planen hålls aktuell, följs upp och finns tillgänglig på hemsidan.

Dokumentation enligt gällande rutiner

Ansvarar för att dokumentationen sker enligt gällande rutiner av händelser som kan betecknas som diskriminering eller kränkande behandling.

Säkerställa stöd åt elever

Ansvarar för att stöd ges till elever som utsatts för diskriminerande eller kränkande behandling samt att stöd ges till den som orsakat händelsen.

Elevhälsan delaktig

Ansvarar för att elevhälsan är delaktig i arbetet mot kränkningar, trakasserier och diskrimineringar.

Anmälan till socialnämnden

Ansvarar för att göra en anmälan till socialnämnden när det finns en misstanke om att ett barn far illa. enligt 14 kap. §1 socialtjänstlagen.

Kontakt med polis

Ta ställning till kontakt med polis för samråd och att eventuellt anmäla. Se gällande rutin i Metodboken.

Förskolans och skolans medarbetare

Skyndsamt anmäla till rektor

Skyndsamt anmäla till rektor, via it-systemet Drafit vid kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen i samband med verksamheten.

Skyldigheten att anmäla gäller alla händelser som kan vara kränkande behandling, trakasserier som sexuella trakasserier. Rektor ska inte göra någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan hen gör anmälan.

Kontakt med barnet eller eleven och förälder

Ansvarar för kontakter med eleven och vårdnadshavare.

Informera om plan mot diskriminering och kränkande behandling

Informera elever och vårdnadshavare om plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Arbetslaget

Ge stöd och hjälp att hantera situationer

Ge stöd och hjälp att hantera situationer med anknytning till handlingsplanen.

Arbeta med frågor som rör värdegrund, bemötande, kränkningar, trakasserier och diskriminering

Diskutera och arbeta med elever med frågor som rör värdegrund, bemötande, kränkningar, trakasserier och diskriminering.

5. Mål för skolans värdegrundsarbete

De grundläggande värden som skolans värdegrund omfattar ligger i linje med de värden som vårt demokratiska samhälle vilar på.

Värdegrunden omfattar

- Människolivets okränkbarhet
- Individens frihet och integritet
- Alla människors lika värde
- Jämställdhet mellan könen
- Solidaritet mellan människor

Det är dessa värden som ska förmedlas och alla medarbetare ska främja aktning för människans egenvärde och vår gemensamma miljö.

Ansvariga för genomförande: All personal på skolan.

Uppföljning ska ske: v 51   Ansvarig: Rektor och elevhälsoteam

Utvärdering ska ske: v 25   Ansvarig: Rektor och elevhälsoteam

6. Främjande och förebyggande arbete

6.1 Främjande arbete

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla elever känner sig trygga och utvecklas.

Värdegrundsarbetet vävs in som en naturlig del i undervisningen samt är under läsåret 25/26 schemalagt för samtliga klasser, 30-40 minuter per vecka. Det finns en mapp i vårt gemensamma teams med tips och idéer på värdegrundsövningar inom bland annat detta område. Personalen arbetar för att skapa goda relationer till och mellan eleverna, för att skapa trygghet i skolmiljön. Skolans personal ingriper omgående då trakasserier, kränkande behandling eller diskriminering uppkommer. Uppföljning sker alltid med elev och vårdnadshavare vid behov. För att främja att personalen arbetar enhetligt med kränkingsutredningar har EHT planerat att ha fortbildning inom detta område på en av läsårets planeringsdagar.

- Ordningsreglerna på skolan är beslutade av rektor och väl förankrade hos elever, föräldrar samt personal. Dessa har tagits fram i samverkan med elever och personal.
- Närvaron följs upp en gång/månad av mentorer och EHT.
- Vid ett antal tillfällen under läsåret genomförs olika gemensamma aktiviteter där det ordinarie schemat bryts och eleverna indelas i åldersblandade grupper stadiervis. Dessa aktiviteter upplevs mycket positivt av både elever och personal.
- Lärarna uppmärksammar kamratrelationer i klassen samt diskuterar trivsel och förhållningssätt med eleverna.
- Undervisningskonferenser genomförs en gång per termin för att diskutera klassernas sociala styrkor och utmaningar och vilka behov som finns i klasserna.
- Rastaktiviteter organiseras och hålls av skolpersonal dagligen. Detta främjar relationerna mellan eleverna, inspirerar till lekalternativ och utvecklar sociala färdigheter.
- Kommunens obligatoriska trygghet- och trivselenkät besvaras av eleverna i åk 1-6 samt i fritidshemmet varje läsår. Skolan genomför också egen liknande undersökning i förskoleklassen.
- Tillgängligheten till personal på skolan är en viktig del i det främjande arbetet. Personal med tillsynsansvar finns alltid tillgängliga i gemensamma lokaler, som till exempel i matsalen. Personalen som är rastvärdar bär reflexvästar utomhus för att vara synliga för eleverna och inomhus bär personalen namnskyltar.
- Rast- och buss/taxivärdar finns ute när skolan börjar och när elever ska åka till Önnestad skola, samt på eftermiddagen när buss- och taxielever ska åka hem.
- Vid varje skolstart ska nya elever och deras vårdnadshavare informeras om skolans *"Plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier"*. Planen finns tillgänglig

på skolans hemsida. [Färlövs skola | Kristianstads kommun](#). Ny personal ska ges samma information.

- Skolans fysiska miljö ska vara anpassad för alla elever. Tillsyn i omklädningsrummen i samband med idrottsundervisning ska särskilt beaktas för ökad trygghet.
- Hälsosamtal sker hos skolsköterska för årskurs F, 2 och 4 och ställer då bland annat frågor kring trygghet och trivsel.
- Den sociala kompetensen hos eleverna tränas bland annat med hjälp av värderingsövningar, kompissamtal, tjej- och killgrupper mm. När en konflikt har uppstått så utreds och hanteras den så snart som möjligt.
- Kurator och skolsköterska arbetar förebyggande där bland annat trygghets- och trivselenkätens resultat, men även samtal med elever, lärare och vårdnadshavare ligger till grund för deras arbete och insatser.
- Eleverna tränar demokratiskt samspel bland annat genom klassråd. Inför elevernas övergång till förskoleklass och till skolår 7 i Önnestad har vi arbetat fram väl fungerande överskolningsplan för att säkra och trygga övergången.
- Årliga föräldramöten genomförs för att stärka relationen mellan hem och skola.
- Utvecklingssamtal åk F-6 genomförs enligt en modell där första delen av samtalet leds av eleven för att sedan i direkt anslutning övergå i del 2 där mentor tillsammans med eleven utformar dennes framåtsyftande plan. Samtalen sker två gånger per läsår, under höstterminen i september och under vårterminen i februari.
- *"Plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier"* distribueras årligen till samtliga elevers hem via Unikum. Planen finns också tillgänglig på skolans hemsida.
- Förskolan och skolan har ett samarbete kring överlämnande- och inskolningsrutiner för att öka tryggheten för eleverna. Lärare för mottagande i förskoleklass gör besök i barngruppen under vårterminen för att bygga relationer och skapa trygghet. Förskolebarnen gör även besök i skolan vid 4 tillfällen för att lära känna skolmiljön och lärarna. Informationsmöte inför skolstart av 6-åringar, samt föräldramöte, utvecklingssamtal och föräldraråd används för att stärka relationen mellan hem och skola.
- Vid undervisningskonferenser 1ggr/termin lyfts alla elever med EHT för att följa upp elevernas skolsituation. Fritidskonferenser genomförs också 1 g/termin där gruppens styrkor och utmaningar diskuteras.

Ansvariga för genomförande: All personal

Uppföljning ska ske: v 51   Ansvarig: Rektor och elevhälsoteam.

Utvärdering ska ske: v 25   Ansvarig: Rektor och elevhälsoteam.

6.2 Förebyggande

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i verksamheten. Riskerna kan kartläggas på olika sätt (se mer under steget Kartlägg). Förebyggande mål och åtgärder måste motiveras av vad som kommer fram i en kartläggning.

- Samtal inför rasterna sker för att synliggöra olika lekalternativ och möjliggöra olika lekkonstellationer för eleverna, samt för att förhindra utanförskap.
- Fortbildning inom "barn som far illa" samt hur man "samtalar tryggt med barn om våld" har genomförts av skolsköterska och skolkurator under läsåret 24/25.
- Vid behov anordnas grupper som hålls av skolkurator. Exempelvis vid återkommande konflikter och oro inom elevgrupper.
- Vi har en tydlig vuxennärvaro genom rastvärdar under raster, i matsalen samt vid skolbussarna före och efter skoltiden.

Ansvariga för genomförande: All personal

Uppföljning ska ske: v 51

Ansvarig: Rektor och elevhälsoteam

Utvärdering ska ske: v 25

Ansvarig: Rektor och elevhälsoteam

7. Kartläggning av nuläget

Skolan kartlägger förekomst av kränkande handlingar mellan och mot elever på skolan genom en central enkät "Trygghet och Trivsel" som genomförs en gång per läsår i åk 1-6. Vidare sker kartläggning genom möten tillsammans med elevråd och klassråd. Mentor genomför sociogram terminsvis för att synliggöra och kartlägga kamratrelationer och eventuell utsatthet.

Genom trygghet- och trivselenkäten kan otrygga platser på skolan identifieras. Personal förebygger otrygghet på dessa platser genom ökad närvaro. Genom kränkingsutredningar får elevhälsan också kännedom om eventuell utsatthet bland elever och ser mönster på var kränkningar sker.

Ansvariga för genomförande: All personal

Uppföljning ska ske: v 51   Ansvarig: Rektor och elevhälsoteam

Utvärdering ska ske: v 25   Ansvarig: Rektor och elevhälsoteam

8. Framtagande av planerna

Denna plan tas fram i ett samarbete med skolans rektor, lärare och andra medarbetare, skolans elevhälsoteam samt skolans elevråd.

Ansvarig för genomförande: Rektor

Uppföljning ska ske: v 51   Ansvarig: Rektor och elevhälsoteam

Utvärdering ska ske: v 25   Ansvarig: Rektor och elevhälsoteam

9. Förankringsarbete

Planen förankras bland eleverna i klassernas klassråd.

På föräldramöten och föräldraråd under året ska planen diskuteras och föräldrarna ges möjlighet att lämna synpunkter på innehållet.

Rektor ansvarar för att arbetet med "*Plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier*" följs upp med hjälp av underlag utformade av skolans personal.

Ansvarig för genomförande: Rektor

Uppföljning ska ske: v 51   Ansvarig: Rektor och elevhälsoteam

Utvärdering ska ske: v 25   Ansvarig: Rektor och elevhälsoteam

10. Utvärdering

Planen följs upp årligen av elevhälsoteamet. Vid behov revideras planen under läsårets gång.

Föregående års plan

Vid utvärderingen av föregående års plan ser vi att kränkingsutredningarna har minskat, vilket skolans personal har diskuterat och tros bero på ett utökat antal rastvärdar samt samarbete med elevhälsoteamet gällande social utsatthet bland elever. Införandet av ett uppehållsrum för åk 6 medförde minskat antal kränkningar på rasterna, samt uppdelning av fotbollsplan bland flera klasser och på fritids.

Ansvarig: Rektor

Innevarande års plan

Elevhälsoteamet träffas under läsårets gång och utvärderar planen i slutet av varje termin. Det ingår även i all personals arbetsuppgifter att delta i det systematiska kvalitetsarbetet.

Ansvarig: Rektor

11. Kompetens

Kontinuerlig fortbildning och kompetensbevarande kollegialt lärande genomförs i det dagliga arbetet samt i diskussioner i samband med att resultatet av att den årliga Trygghet- och trivselenkäten analyseras. Under kommande läsår ska fortbildning genomföras gällande kränkningar och kränkingsutredningar.

Ansvarig för genomförande: Rektor

Uppföljning ska ske: v 51

Ansvarig: Rektor och elevhälsoteam

Utvärdering ska ske: v 25

Ansvarig: Rektor och elevhälsoteam